

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/155705,Giganci-nauki-PL-polscy-wynalazcy-odkrywcy-i-pionierzy-nauk-scislych-odc-10-doda.html>
25.04.2024, 23:07

Giganci nauki PL - polscy wynalazcy, odkrywcy i pionierzy nauk ścisłych, odc. 10 - dodatek historyczny do tygodnika „Sieci”

Mamy w naszej historii wspaniałych odkrywców i wynalazców, zmieniających losy Polski i świata. Często wiemy o nich niewiele albo zgoła nic. Przez całe dziesięciolecia od wojny byli świadomie zapomniani i niedoceniani. Nadszedł czas, byśmy mogli z dumą o nich mówić i przypominać Polsce i światu o wspaniałych rodakach.

W dodatku:

- **prof. Bolesław Orłowski: *Polski wkład w złamanie kodu Enigmy***
Wydawałoby się, że promując tych, którym jako pierwszym udało się złamać kod niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma, jesteśmy w lepszej sytuacji, gdyż tym razem mówimy o sprawie powszechnie w Polsce znanej i wielokrotnie przywoływanej w różnych sytuacjach. Powiedziałbym z przekąsem, że zbyt dobrze znanej. A zwłaszcza że zbyt często przywoływanej w licznych publikacjach przez osoby nie do końca zorientowane. I ze szlachetnych pobudek skłonne do patriotycznego zawłaszczania całej związanej z Enigmą chwały wyłącznie dla nas, Polaków. Ignorując całkowicie wkład innych nacji w dzieło jej odtajnienia i wykorzystywania podczas II wojny światowej.
- **prof. Bolesław Orłowski: *Marian Rejewski (1905-1980)***
W końcu 1932 r. w ciągu trzech miesięcy, stosując metody analizy

matematycznej i lingwistycznej niemieckiej korespondencji, stworzył podstawy naukowe do łamania kodów Enigmy, odtworzył schemat jej połączeń elektrycznych i odczytał pierwsze depesze.

- **prof. Bolesław Orłowski: Jerzy Różycki (1909-1942)**

Opracował metodę pozwalającą określić wybór i ustawienie wirnika Enigmy, tzw. metodę zegara, co ze względu na okresową zmianę kolejności wirników oraz ich położenia wyjściowego powodowało konieczność stosowania skomplikowanych obliczeń.

- **prof. Bolesław Orłowski: Ludomir Danilewicz (1904-1971)**

Kiedy we wrześniu 1938 r. Niemcy zmienili sposób posługiwania się Enigmą i dotychczasowe metody dekrypcji okazały się nieprzydatne, Danilewicz wspólnie z bratem niezwłocznie skonstruowali urządzenie, tzw. bombę.

- **prof. Bolesław Orłowski: Henryk Zygański (1908-1978)**

Opracował koncepcję perforowanych arkuszy dużego formatu, służących ustaleniu kolejności wirników szyfrujących Enigmy.

- **prof. Bolesław Orłowski: Jan Kowalewski (1892-1965)**

W 1919 r. złamał w jedną noc szyfr, którym posługiwały się bolszewickie oddziały. Ujawniony w ten sposób talent kryptoanalityka spowodował powierzenie mu organizacji radiowywiadu Biura Szyfrów Oddziału Sztabu Głównego WP oraz komórek

dekryptażu w sztabach polskich
frontów i armii

PLIKI DO POBRANIA

[\(pdf, 8.61 MB\) 20.12.2021 08:00](#)